

Ekonomika je soubor činností, kterými lidé uspokojují své potřeby prostřednictvím výroby a spotřeby. Odráží se v ní nejen přírodní podmínky dané země, ale také úroveň technologií, vzdělanosti a organizace společnosti. Ekonomika je také úzce propojena se světem – mezinárodní obchod, investice a globalizace stále více ovlivňují hospodářství jednotlivých států. Významným ukazatelem ekonomické síly je hrubý domácí produkt (HDP), který vyjadřuje hodnotu všech vyrobených statků a služeb za určité období, tedy i sílu ekonomiky daného státu.

Který stát má největší HDP? Jak se pořadí změní když HDP přepočítáme na počet obyvatel? Jak si stojí Česká republika?

Největší HDP – USA. Po přepočítání na obyvatele získáme relativní hodnotu – státy s menším počtem obyvatel ale silnou ekonomikou se dostanou do čela. Česká republika je 36. na světě.

Co může zvyšovat HDP státu? Proč je rozdíl mezi státy tak velký?

Zahraniční obchod, průmysl, technologický vývoj státu. Některé státy mají méně zdrojů, nebo jsou méně technologicky vyvinuté.

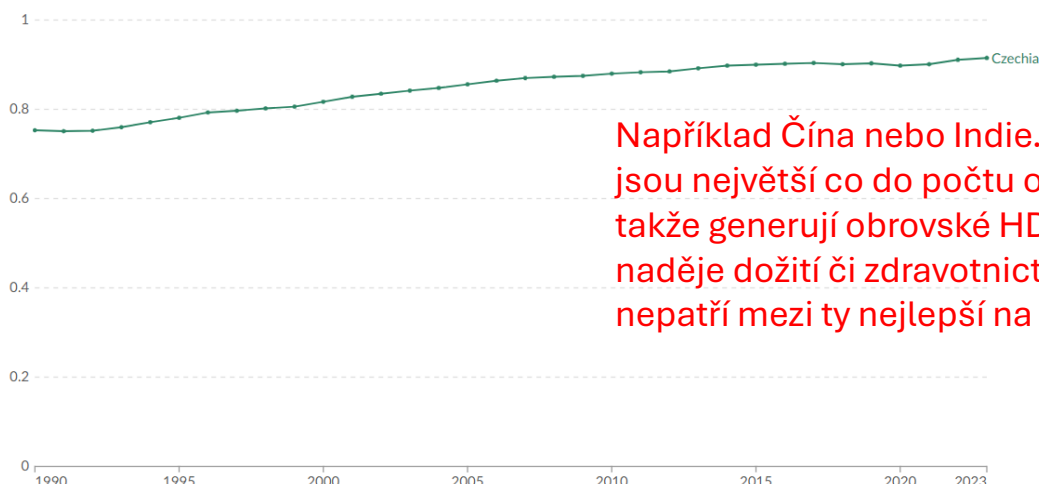

HDP sice vypovídá o ekonomické síle a vyspělosti státu z hospodářského hlediska, nicméně není komplexním ukazatelem celkové vyspělosti společnosti. Tuto statistiku sleduje tzv. HDI (*human development index* – Index lidského rozvoje). Tento index je poměrně složitě vypočítáván, nám bude stačit, že čím je číslo větší, tím je stát vyspělejší, a teoreticky lepší pro život v něm. Ne vždycky však výše HDP zároveň koreluje s výší HDI.

Co všechno se může promítnout do indexu HDI a způsobit jeho snížení, nebo naopak zvýšení?

Úroveň zdravotnictví, naděje dožití, sociální systém ...

Podívejte se na mapu HDI jednotlivých států. Jsou nějaké státy, u kterých výše HDI a výše HDP nekoreluje? Jaký to může mít důvod?

Například Čína nebo Indie. Tyto země jsou největší co do počtu obyvatel, takže generují obrovské HDP. Avšak naděje dožití či zdravotnictví rozhodně nepatří mezi ty nejlepší na světě.

Hospodářství se obvykle dělí do tří hlavních odvětví. **Primární sektor** zahrnuje činnosti spojené s využíváním přírodních zdrojů, jako je zemědělství, lesnictví nebo rybolov. **Sekundární sektor** tvoří průmysl a stavebnictví, kde se přírodní zdroje zpracovávají na výrobky. **Terciární sektor** zahrnuje služby, například dopravu, obchod, zdravotnictví či školství. V moderních ekonomikách roste význam i **kvartérního sektoru**, který zahrnuje vědu, výzkum, informační technologie a inovace. Podle podílů jednotlivých sektorů na HDP jednotlivých států, a zároveň podle počtu lidí zaměstnaných v jednotlivých sektorech můžeme posuzovat vyspělost země.

Pomocí atlasu ekonomické komplexity se podívejte, jaké sektory nejvíce přispívají do celkového HDP u prvních 10 zemí s nejvyšším HDP? Totéž udělejte i u spodních 10 zemí. Mají tyto skupiny zemí něco společného?

Vrchní země – služby.
Spodní země
zemědělství a
průmysl.

Podívejte se na mapu zaměstnanosti v zemědělství jednotlivých zemí. Jak může zaměstnanost v sektorech a zastoupení sektorů v ekonomice ovlivňovat výši HDP?

Služby vydělává
mnohem více než
zemědělství kvůli
přidané hodnotě.

Zaměstnanost v zemědělství

O jaké sektoru se dá říct, že je indikátorem vyspělé ekonomiky?

3. sektor

Atlas ekonomické komplexity

Čína je dnes zemí s jednou nejsilnějších ekonomik na světě. Nebylo tomu tak ovšem vždy. Čína zaznamenala obrovský nárůst ekonomiky až během posledních 60 let, kdy se z jedné z nejchudších zemí, dokázala přetransformovat v globální ekonomickou velmoc. Šla na to však velmi specificky, oproti ostatním velmocím.

Pomocí internetu zjisti, co se stalo okolo roku 2000 v Číně, co zapříčinilo tak velký nárůst HDP.

Obrovský nárůst ekonomiky díky reformám a transformace na průmyslovou velmoc.

Podívej se na podíl jednotlivých sektorů na HDP v Číně. Čím je ekonomika Číny specifická, oproti ostatním velmocím jako jsou např. USA, Evropské země a podobně? Jaké jsou důvody, že Čína takto může fungovat?

Na rozdíl od ostatních vyspělých států nemá nejsilnější sektor služeb, ale průmysl. Funguje jelikož vyrábí a následně prodává většinu zboží pro ostatní státy. Funguje teda jako jakási výrobní pro ostatní ekonomiky.

V Číně se vyskytují mimo jiné také speciální ekonomické zóny (SEZ). Co jsou tyto zóny a jak fungují? Napište 3 příklady takových zón. Jaké takové zóny mají přínos pro Čínu?

